

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę już z odnośniami	8,67 „
Stażki i inne wypadki zwałnia Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —	

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio łam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 łam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Poniedziałek: Abrahama pust.
Wtorek: Józefa z Arymateł

CHOJNICE, wtorek dnia 17. marca 1931 r.

Słońca wschód 5.51 zachód 17.40
Księżycy wschód 5.19 zachód 14.51

Więści o krótkiej treści

Samolot francuski

spadł w pobliżu miasta Lyonu — Jeden z lotników zabity, drugi ciężko ranny.

Zamachu na sowieckiego przedstawiciela handlowego

dokonał w stolicy Japonji — Został on ranny lecz nie niebezpiecznie.

Król hiszpański

przybył w niedzielę do Londynu.

Bomba wybuchła

w Buenos Aires — Miał ją przy sobie pewien włoski anarchista — Gdy wyskoczył z tramwaju nastąpił wubch który spowodował śmierć owego Włocha i 2 pasażerów — Wydano zarządzenie celem ścisłej szaj jeszcze ochrony bawiającego tam angielskiego na tępcy tronu i jego brata.

Spis ludności w Polsce

Drugi powszechny spis ludności w Polsce odbędzie się w dn 9 grudnia 1931 roku.

Aresztowanie komunistów

W ubiegłym tygodniu odbył się w Warszawie przy ulicy Żabkowskiej 19 zjazd rozszerzonego plenum centralnego wydziału zawodowego partji komunistycznej — Na salę obrad wkroczyła policja i aresztowała zebranych

Doniosłe odkrycie w Krynicy

Geolog krakowski prof dr Nowak natrafił w Krynicy na ślad solanki gazującej jaką w całej Europie posiada tylko niemieckie uzdrowisko Bad Neuheim

Wzrost bezrobocia

Warszawa — Liczba bezrobotnych w dn 7 bm wynosiła 370319 osób — Wzrost wynosi 3844 osoby

Nieudały zamach na przywódcę hitlerowców

Berlin — Jeden z przywódców hitlerowskich, poseł dr Goebbels, otrzymał przesyłkę pocztową, zawierającą pewną ilość materiałów wybuchowych Dzięki tylko ostrożnemu otwarciu paczki eksplozja nie nastąpiła — Paczka ta oddana została do policji która wszczęła w tej sprawie dochodzenia.

Czterech górników padło ofiarą wybuchu

Wskutek wybuchu w Lauceston na Tasmanji zginęło 4 górników — W chwili eksplozji znajdowali się u wejścia do kopalni.

Ucieczka naczelnego dyrektora tow. ubezpieczeniowej „Polonja“

Warszawa — Sensację wywołała ucieczka naczelnego dyrektora towarzystwa ubezpieczeń Polonia Brennera, który jest Żydem z Wiednia i stanowił to zajmował z polecenia towarzystwa ubezpieczeniowego Generali w Trieście, będącego w posiadaniu większości akcji Polonii W ostatnich czasach towarzystwo to nabyło także portfel ubezpieczeniowy niemieckiej instytucji asekuracyjnej Vistula w Tczewie likwidującego się z nakazu państwowego urzędu nadzoru — Brenner, który uchodził za wybitnego znawcę stosunków żydowskich w Polsce, ucieczką swą uprzedził nakaz aresztowania, wydałny przez władze polskie.

Niemiecki dziennik za porozumieniem gospodarczym z Polską

Rzadkością są w naszych stosunkach z zachodnim sąsiadem głosy niemieckie, które widziałyby rychłe i zupełne unormowanie stosunków politycznych i gospodarczych między Polską a Niemcami. W związku z zakończeniem układów gospodarczych między obupartnerami mieliśmy okazję wskazać na kilka takich odosobnionych głosów, które starały się przedstawić obiektywnej opinii niemieckiej korzyści, jakie strona niemiecka otrzymałaby unormowawszy stosunki swoje ze wschodem.

Świeżo notujemy głos wrocławskiej Breslauer Zeitung, która w dłuższym wywodzie poświęca m. in. innemu dużo uwagi korzyściom, jakie zawarcie traktatu handlowego da stronie niemieckiej:

Pismo to stwierdza, że przywrócenie normalnych stosunków handlowych z Polską w ramach całości niemieckich możliwości eksportowych ułoży się na płaszczyźnie interesów regionalnych — Obecna sytuacja na Śląsku Dolnym i w Prusach Wschodnich wyglądałaby zupełnie inaczej gdyby tereny te nie miały zamkniętego rynku zbytu dla swoich produktów przemysłowych. Coprawda ustępstwa na rzecz

Polski w znacznym stopniu wpłynęłyby na rozwój rynków wschodnich hamując ale rzecz tą trzeba unormować na płaszczyźnie klauzuli największego uprzywilejowania, na jakiej traktaty handlowe są oparte — Niemiecki przemysł maszynowy obliczał swoje straty od czasów wojny celnej już w początkach 1930 na ca 100 milionów Rm — Z drugiej jednak strony import polski do Niemiec spadł z 42 procent w roku 1924 do 25,7 procent w roku 1930 — Dziennik podkreśla tu, że nie można mówić tak o korzyściach jak i stratach po stronie polskiej czy niemieckiej — Niemcy jednak winny traktat przyjąć gdyż to dałoby min. Zaleskiemu nowy atut przeciwko Niemcom, jako maciecielowi pokoi do ręki Breslauer Zeitung kończy następująco: „Polityka; uznająca Polskę za niemożliwego partnera, jest w każdym razie przeciwieństwem polityki realnej i polityki gospodarczej, które nie znają kategorycznego imperatywu nie można — Nawiazanie narowo zerwanych stosunków gospodarczych z Polską musi być celem obracającej się w ramach „Osthilfe niemieckiej polityki handlowej“.

Interpretacja artykułu 19-go paktu Ligi Narodów

Genewa — W czasie swej podróży po krajach Ameryki południowej sekretarz generalny Ligi Narodów Sir Erick Drummond był często zapytywany przez przedstawicieli prasy o rolę Ligi w polityce światowej — Opinię swą o znaczeniu artykułu 19-go paktu Ligi wyraził sekretarz generalny wobec przedstawiciela argentyńskiego pisma La Nacion.

Zapytuje mnie Pan; czy mogę coś powiedzieć w sprawie rewizji istniejących traktatów — Jak Panu wiadomo; artykuł 19 Paktu Ligi Narodów ustanawia; że Zgromadzenie może od czasu do czasu wzywać członków Ligi, aby przystąpili do ponownego zbadania traktatów, niedających się już stosować oraz położenia międzynarodowego, którego dalsze trwanie mogłoby zagrozić pokojowi świata.

Do Zgromadzenia — które jest suwerenne — należy osądzić czy któryś z traktatów odpowiada tym warunkom, i każdy poszczególny wypadek musi być merytorycznie zbadany: Do obecnej chwili tylko

jedno podanie w sprawie rewizji granic wpłynęło przed Zgromadzenie; podanie; które w końcu zostało wycofane przez zainteresowany rząd; lecz już po zbadaniu go przez Komitet Prawników; który doszedł do wniosku; że podobne wezwania może być uczynione przez Zgromadzenie jedynie w wypadkach kiedy traktaty stały się nie do stosowania; to znaczy; gdy stan rzeczy; istniejący w chwili zawierania traktatu uległ następnie tak radykalnie m. in. rałnej lub materialnej zmianie że stosowanie traktatu przestało być; normalnie rzecz biorąc; możliwym Raport Prawników został przez Zgromadzenie przyjęty do wiadomości; lecz wobec tego; że wówczas cała ta sprawa pozbawiona była aktualności; dalszy bieg nie został jej nadany.

Jasnym jest przeto; że ponieważ prawa Zgromadzenia; wynikające z artykułu 19 pozostają nienaruszone; swoboda Zgromadzenia co do sposobów stosowania tego prawa pozostaje również nienaruszona

P. P. S. wobec Kościoła

Na posiedzeniu Sejmu dnia 10 bm załatwiono sze reg wniosków rządowych dotyczących sprzedaży nie ruchomości państwowych na różne cele kulturalne i społeczne a między in i wniosek rządu na sprzedaż placu w Warszawie przy ulicy Chełmskiej pod budowę nowego kościoła na terenie parafji czerniakowskiej — Wszystkie wnioski przyjęto bez dyskusji en bloc, za wyjątkiem wniosku o sprzedaż terenu pod budowę kościoła — Przeciwno temu wnioskowi ze sprzeciwem wystąpił poseł Zygmunt Piotrowski z PPS proponując oddzielne nad nim głosowanie Mimo tego sprzeciwu wniosek przeszedł wszystkie głosami za wyjątkiem tylko socjalistów i komunistów — Poseł Piotrowski znany jest jako wróg Kościoła — Pracując w związkach robotniczych na terenie Stanów Zjednoczonych A P dał się dobrze poznać ze swej akcji antykatolickiej — Z nienawiści do Kościoła popierał różne sekularne wyznania; m in ośławionego Hodura.

PPS mieni się opiekunką mas robotniczych — Jak wygląda to w praktyce, widać choćby z powyższego faktu głosowania w Sejmie — Parafia czerniakowska zamieszkała jest w olbrzymiej większości ci przez ludność robotniczą, którą do kościoła parafjalnego, położonego na krańcu parafji; ma kilka kilometrów drogi — Kościół ten jest tak małych rozmiarów; że na 25 tysięcy parafję zmieścić może zaledwie 500 osób — Potrzeba więc budowy nowego kościoła parafjalnego i to w środku parafji oddaw na jest kwestją nagłą i o to najwięcej upomina się

upośledzona ludność robotnicza — A tymczasem patentowani jej obrońcy w Sejmie głosują przeciwko nawet nie darowiźnie; ale zwykłej sprzedaży placu pod kościół

Zamach na tle politycznym w Hamburgu

W biurach hamburskiego prezydium policji do szło wczoraj do zamachu na tle politycznym — a mianowicie nadwachtmistrz policji Fryderyk Pohl, zbliżony do partji narodowo — socjalistycznej (hitlerowców), postrzelili ciężko rewolwerem służbowym radcę rządowego Lassally'ego — Pohla aresztowano — Lassally był żydem z pochodzenia i odnosił się nieprzychylnie do ruchu hitlerowskiego — Zamach na niego został dokonany w chwili gdy Lassally miał przystąpić do przesłuchania Pohla w sprawie jego propagandy na rzecz hitlerowców — Aresztowany Pohl liczy lat 28, jest synem lekarza.

Nowe wstrząsy podziemne

W południowej Serbji odczuto pięć nowych wstrząsien ziemi — Szkody jednakże były nieznaczne We wsi Porowo dziewczyna która weszła w czasie trzęsienia ziemi do jednego z budynków została zabita przez spadający odłamek muru — Gwałtowna śnieżycza pożyrywała namioty w których ukrywała się ludność okolic nawiedzionych katastrofą trzęsienia ziemi — W poszczególnych częściach Serbji i Białogrodu spadły śniegi koloru złotego pomieszane z czerwono — złotym piaskiem.

Stronnictwo Ludowe

Piast, Wyzwolenie Stronnictwo Chłopskie łączą się

W wyniku długotrwałych pertraktacji rozpoczętych jeszcze w poprzednim Sejmie w niedzielę ma dokonać ostatecznego połączenia trzech stronnictw ludowych Piasta, Wyzwolenia i Stronnictwa Chłopskiego — Jako nazwę nowego stronnictwa ustalono ostatecznie Stronnictwo Ludowe — Instytucją wykonawczą będzie naczelny komitet wykonawczy złożony z 12 osób po 4 z każdego stronnictwa dotychczasowego — Prezesem rady naczelnej ma zostać poseł Witos, prezesem komitetu wykonawczego dotychczasowy prezes Stronnictwa Chłopskiego poseł Stanisław Wrona, stałym prezesem kongresu stronnictwa ma być dotychcześnie

wy prezes Wyzwolenia poseł Malinowski — Prezesu rękę Klubu parlamentarnego zachować ma poseł Róg Połączone będą również dotychczasowe organa prasowe stronnictwa a na czele tej organizacji prasowej stać ma b marszałek Rataj — Na odbytych w dniu wczorajszych oddzielnych obradach Wyzwolenia, Piasta i Stronnictwa Chłopskiego omawiano między innymi kandydatury do władz zjednoczonego stronnictwa — Do prezydium mają wchodzić posłowie Witos i Madejczyk z Piasta; Róg i Malinowski z Wyzwolenia oraz sen Dąbski i b poseł Waleron ze Stronnictwa Chłopskiego.

Ten trzeci i my

Układ morski pięciu mocarstw nasuwa prasie dalsze refleksje.

Polska Zbrojna mówiąc o uspokojeniu na morzach zaznacza, że jest jednak ktoś trzeci; który harmonię tę ma.

„Tym trzecim jest tu oczywiście nasz zachodni sąsiad — Przed kilku bowiem dniami Reichstag uchwalił w komisji kredyty na budowę nowego pancernika „B“ — (ersatz „Lothringen“) — Przeciwno kredytom głosowali tylko komuniści — Nawet socjal — demokraci odnieśli się do budowy przychylnie — Poczem zupełnie słusznie zauważa:

Jakże przy takim rozumowaniu niemieckich socjal — demokratów wyglądają nasi rodzimi wyznawcy teorii Marksa i Bebla, którzy w Łodzi przeciwstawili się uchwaleniu głupich 50000 złotych na łódź podwodną „Odpowiedź Treviranusowi“.

„Polska pisze w tej sprawie. — Nietylko nasi pepesowcy należą do tych naiwnych którzy liczą na lojalność Niemiec — Tacy sami są i ci, którzy uchwalając umowę handlową z Niemcami, spodziewali się że usunie ona nasze z nimi tarcia — Tymczasem tak nie jest.

„Express Poranny“ donosi bowiem z Berlina o nowej intrydze Niemiec:

„... strona niemiecka dla zamaskowania swej nowej akcji sabotażowej i nowego upozorowania gry na zwłokę wystąpi z propozycją podjęcia nowych rokowań polsko — niemieckich w sprawie uzupełnienia obecnego polsko — niemieckiego traktatu handlowego jeszcze przed ustaleniem przyszłych polskich celów przemysłowych.

I oto, rząd kanclerza Brueninga postanawia narzucić Polsce nowe rokowania, od których wyniku uzależnia wprowadzenie traktatu w życie“.

Czy i te propozycje przyjmujemy dla okazania naszej dobrej woli Europie“?

Ze sprzedawcy gazet potentatem prasowym

Wielki dziennik nowojorski New York World; jedno z największych pism w Stanach Zjednoczonych został nabyty przez znanego potentata prasowego: Roy Howarda; za sumę pięć i pół miliona dolarów — Howard; który jest obecnie właścicielem 30 dzienników północno — amerykańskich, posiadających około 30 milionów czytelników — to jedna z najbardziej charakterystycznych postaci biznesmena amerykańskiego — Urodzony przed 48 laty na farmie w Middle West bardzo prędko porzucił ławkę szkolną aby udać się do Indianapolis, gdzie został ulicznym sprzedawcą gazet — Mając 15 lat, został roznoścą pisma Indianapolis Times — W dwa lata potem był już reporterem a gdy miał 18 lat, zarabiał już 70 dolarów tygodniowo —

Pragnąc jednak przenieść się do Nowego Jorku rzucił swoją posesję i zgodził się zostać subjektem w New York World — Zdolności jego dały się szybko zauważyć — Po paru miesiącach został znów reporterem; specjalnością jego — informacje z życia kryminalnych środowisk nowojorskich — Z czasem przeszedł do kroniki jako doskonały sprawozdawca sensacyjnych procesów — Mając dwadzieścia lat Howard był już prezesem pewnej agencji informacyjnej; która z biegiem czasu rozwinęła się wspaniale — W parę lat potem założył agencję fotograficzną — W okresie od 1915 roku do chwili obecnej Howard stał się właścicielem trzydziestu dzienników i wielu milionów dolarów — Swoim ostatnim nabytkiem Howard zrealizował rzadko spotykany w świecie dziennikarskim rekord, został właścicielem gazety w której niegdyś pracował jako zwykły chłopiec do posług.

Krwawy bunt w więzieniu amerykańskim

W miejscowości Joliet w stanie Illinois wybuchły rozruchy w więzieniu w którym znajduje się około półtora tysiąca więźniów.

Zaalarmowana policja otoczyła więzienie kordem kierując na buntowników karabiny maszynowe Trzech więźniów rzuciło się na oficera policji i pobiło go — Napastnicy zostali zabici — Około 60 więźniów wdarło się do kuchni więziennej i sali jadalnej i zupełnie je zdemolowali — Po strzelaninie porządek został przywrócony — 40 więźniów zakuto w kajdany i osadzono w pojedynczych celach — Rany odniosło 4 więźniów i 1 strażnik.

Tomasz zbija pretensje niemieckie do „korytarza“

Niezliczone ataki niemieckie na Pomorze mające uzasadniać bezsporną pretensję Niemców do tej ziemi skłoniły A Tomasa do wydania przy pomocy Instytutu dla badań międzynarodowych („Institut für internationale Forschung“) pracy p t; „Der polnische Korridor und der Friede“. Autor zadał sobie trud przeprowadzenia na podstawie niemieckiego materiału naukowego dowodu na absurdalność żądań niemieckich zwrotu Rzeszy będącego solą w ich oku „korytarza“. Na podstawie szeregu map; wyjętych z niemieckich atlasów stwierdza A Tomasz;

1) że i zw polski korytarz istniał już pod koniec 10-go stulecia;

2) że tenże korytarz był polskim także w późnym średniowieczu;

3) że korytarz nie przestał być polskim od początków dziejów nowożytnych po czasy rozbiorów;

4) że korytarz aż po ostatnie ćwierćwiecze 19-go stulecia łącznie z Poznańskiem i Prusami Wschodnimi nie tworzył wcale terenu; któryby bez reszty wchodził w skład Rzeszy;

5) że posiada on polską ludność tubylną;

6) że od roku 1871 wybierano w korytarzu do Reichstagu wyłącznie posłów polskich;

7) że wreszcie gospodarzo zwiazany jest on nie z Rzeszą, ale z Polską.

Na podstawie tego materiału; pochodzącego wyłącznie ze źródeł niemieckich autor stwierdza; że Niemcom brak zupełnie podstaw tak prawnych; jak i moralnych do odbierania nam Pomorza; terenu od wieków rdzennie polskiego — Jedyne wybujałe ambicje powojennego imperjalizmu niemieckiego każą nieodpowiedzialnym czynnikom niemieckim zamacać stosunki między dwoma narodami z których jeden — Polska — rozpoczyna po wiekowej niewoli nowe życie a drugi po przegranej wojnie pracuje nad zbliznieniem otrzymanych ran.

Rozdwojenie w Indiach

Silnie zaznaczające się rozbieżności w kołach członków kongresu w Bombaju uzewnętrznia się szczególnie wyraźnie w tem, że na gmachu kongresu powiewają obecnie sztandary Gandhiego, Mahometana i Sikhów — Mahometanie i Sikhowie występują przeciwko umowie Gandhiego z wicekrólem i starają się przeszkodzić pracom komisji kongresowej — Wszyscy jednakże mają nadzieję; iż Gandhi po swem przybyciu do Bombaju uporządkuje te stosunki — Gandhi wydał nowe instrukcje łagodzące bojkot zgodnie z układem z wicekrólem — Posterunki bojkotowe ograniczają się jedynie tylko do ostrzeżenia kupców, którzy już sami mają prawo decydować w sprawie sprzedaży towarów zagranicznych W razie starć posterunki muszą być natychmiast wyciągnięte.

Splonął samochód propagandowy L. O. P. P.

W piątek wieczorem w Lubaszku w powiecie międzychodzkiem w niestwierdzonych narazie powodów zapalił się samochód osobowy wojewódzkiego Komitetu Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w Poznaniu — Samochodem tym objeżdżali województwo w celach propagandowych pryncypał Kiciński i przedstawiciel wydziału powiatowego w Międzychodzie w celu wyświetlania w różnych miejscowościach filmu propagandowego L O P P Z Kwilcza samochód udał się do Lubasza a gdy stał przed salą zapalił się nagle we wnętrzu — Z niewiadomej przyczyny poczęły płonąć filmy; pozatem zniszczyły aparaty do wyświetlania i część karoserji. Było to krótko przed zapowiedzianym zebraniem propagandowym — Powstały straty na około 10 tysięcy zł; które pokrywa ubezpieczenie — Przyczyny powstania pożaru narazie nie stwierdzono.

Ogłoszenie „Rocznika Papieskiego“ na rok 1931

Kościół posiada w tej chwili 59 kardynałów; 1604 biskupów — ordynariuszy — Stolica Apostolska utrzymuje przedstawicielstwa dyplomatyczne przy monarchiach i zwierzchnikach 36 państw oraz 21 delegacji apostolskich bez charakteru dyplomatycznego — Korpus dyplomatyczny przy Watykanie reprezentowany jest przez przedstawicieli 35 narodów i Zakonu Maltańskiego.

NA POLSKIE DROGI-POLSKI ROWER

ROWERY

Z MARKI „ŁUCZNIK”

DO NABYCIA w CAŁEJ POLSCE.

PRODUKCJA

PAŃTWOYCH WYTWORNI UZBROJENIA - WARSZAWIE

Fabryka Rotor i Radomiu.

Generał-Przedstawiciel: KAROL REISZIG, WARSZAWA, 510 KOZŁOWA 15

SPRZEDAŻ:

WARSZAWA, ODDZIAŁY: WILNO, ŻELAZNA 3, W. A. JOZEFOWICZ I S-ka
LWÓW, ADAMCZYK 34, W. AUTOMOTORY
POZNAŃ, PRZECZYCKA 7, INK. HONERBAUER
LWÓW, RAJAZ RAJMANA 7, AUTOMOTORY
LUBLIN, ZAMOJLIKA 5, W. W. DĄBOWSKI
ŁÓDŹ, KILKUSZOWA 78, E. DOUTOWSKI
BRZEŹĆ, ul. 3-go MAJA 24, J. FELMAN
WILNO, ZAMAJA 11, Z. NABOJEWKI
ŁÓDŹ, WOLCZYCKI 20, E. KOŁODZKO
NOWOGRODEK, SPODEJKA 1, AUTOMOTORY
RADOM, PL. 3-go MAJA, ST. OLSZEYCH

Zjazd katolickich Tow. Robotników

Dnia 14 i 15 bm w Poznaniu odbywał się wielki zjazd robotników; połączony z obchodem 40 lecia encykliki Rerum Novarum. Związek Katolickich Towarzystw Robotników Polskich z siedzibą w Poznaniu skupia 240 towarzystw parafjalnych na terenie obydwóch archidiecezji Gnieźnieńskiej i Poznańskiej — Zjazd rozpoczął się w sobotę nabożeństwem w kościele św Marcjana za zmarłych członków poczem delegacja robotnicza złożyła wieniec na grobach św ks Arcybiskupa Stablewskiego i prałata Mayera; zasłużonych wielce około rozwoju Związku Reszta dnia wypełniły obrady — W niedzielę 15 bm J Em ks Kardynał Prymas Hlond dokonał uroczystego poświęcenia nowego sztandaru Związku poczem w południe odbyła się uroczysta akademja z przemówieniem ks Prymasa.

Sensacyjna uchwała sejmu śląskiego

Na posiedzeniu komisji budżetowej sejmu śląskiego powzięto sensacyjną uchwałę w sprawie podwyższenia funduszu zapomogowego dla bezrobotnych — Mianowicie komisja jednomyślnie przyjęła rezolucję, ażeby podwyższyć fundusz zapomogowy dla bezrobotnych z kwoty 2100000 zł do 4200000 zł a nadwyżkę tę pokryć z dziesięcioprocentowego podatku do podatku dochodowego — Dodatek ten wpływał dotychczas do rządu centralnego w Warszawie Komisja budżetowa sejmu śląskiego stanęła jednomyślnie na stanowisku, że dodatek ten należy zatrzymać dla Śląska i przeznaczyć go na wymieniony wyżej cel — Wniosek o odroczenie tej sprawy upadł — Nie wiadomo jakie stanowisko zajmie wobec tej uchwały rząd centralny w Warszawie.

Płactwo przelotne

Marynarze przybyłego do Gdańska okrętu „Rewa“ opowiadają, że w drodze na Bałtyku spotkali tysiączne stada ptaków przelotnych, wracających ze zbliżaniem się wiosny na północ. Śnieżyca i wichry powodują wśród ptactwa straszne spustoszenia, jedno z takich stad opadło na pokład okrętu „Rewa“ większość jednak ptaków była tak wycieńczona, że wyginęła. Nieznaczna ilość pozostałych przy życiu, rozgrzewszy się przy maszynach i w kabinach, tak się oswoiła z załogą że pomimo otwarcia drzwi i okien kabin, nie chciały opuścić okrętu.

Znakomity astronom żyje w ostatecznej nędzy

Niezwykły bezrobotny zwrócił się do rządu francuskiego z prośbą o jakakolwiek posadę. Jest to znany w świecie naukowym astronom Robert Jonckheere, który z własnych funduszy zbudował obserwatorium astronomiczne w pobliżu Lille.

Zajmował się on głównie poszukiwaniem tzw. gwiazd podwójnych i udało mu się odkryć imponującą liczbę tych ciał niebieskich, sięgającą 1882. Rekord tego uczonego został pobity tylko przez amerykańskie obserwatorium w Lick w Walifornji.

Poza tem jest Jonckheere autorem licznych dzieł naukowych, wśród których najbardziej charakterystycznym jest katalog odkryć astronomicznych dokonanych w ciastkach 10 wieków. Aczkolwiek nie skapiono mu najwyższych odznaczeń naukowych, majątek jego stopniał zupełnie.

Ostatecznie uczonego, nie mogąc utrzymać swego obserwatorium musiał je podarować uniwersytetowi w Lille. W dowód wdzięczności uniwersytet zamianował ofiarodawcę profesorem zwyczajnym, powierzając mu katedrę kosmografji. Tu jednak okazało się, że wybitny uczonego nie ma żadnych świadectw nawet z ukończenia szkół powszechnych, że będąc zamożnym poświęcał się nauce bez zdawania egzaminów. Wobec obowiązujących przepisów nie można mu było przyznać katedry.

Obecnie Jonckheere żyje w skrajnej nędzy w Marsylji i prosi rząd francuski o jakąkolwiek posadę, której objęcie nie byłoby uzależnione od przedstawienia świadectw, ukończenia szkół publicznych

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 16. marca 1931 r.

Podziękowanie

Na rzecz bezrobotnych złożyła Deregowska Bronisława 10 zł — Ofiarodawczyni składa niniejszym serdeczne podziękowanie

Dr Sobierajczyk burmistrz

Wykłady Związku Obrony Kresów Zachodnich

W bieżącym tygodniu p. prof. Sankiewicz wygłosi w sali Kina o godzinie 6 po południu następujące wykłady ilustrowane przezroczkami:

- 1) w środę 18 marca „Grunwald“
  - 2) w sobotę 21 marca „Kraków stary i nowy“.
- Wstęp wolny — O liczny udział proszą
Dr Korzeniowski, prezes Z O K Z.

„Filomaci chojniccy z powstania styczniowego 1863 r.“ na scenie

W wczorajszej niedzielę p. prof. Bieszk sprawił szerokim sferom obywatelstwa chojnickiego prawdziwą biesiadę przedstawiając publiczności nową swoją sztukę — Tak jak dwie poprzednie sztuki p. prof. Bieszka cieszyły się wielkim uznaniem i poparciem nie tylko w Chojnicach lecz także w okolicy tak i tym razem p. prof. Bieszk odniósł wielki sukces — sztuka bowiem świetnie i starannie wyreżyserowana przez samego autora a z wielkim zrozumieniem odegrana przez aktorów — harcerzy podobała się wiele — Harcerze dali zarazem świetne świadectwo swojej pracy, pokazali że pod okiem głównych swych działaczy p. prof. Bieszka i komendanta hufca p. Langiego nie próżnują lecz dążą do większych jeszcze wyczynów na polu patriotycznym.

Przechodząc do samej sztuki można powiedzieć że udało się pod każdym względem wspaniale — Przed oczyma naszymi rozegrały się wypadki z 1863 roku — Rok ten był dla Ojczyzny naszej straszny — naród nasz pod rządami zaborców musiał dużo cierpieć — W takich warunkach zerwał się naród nasz do krwawych zapasów ze swym prześladowcą. Ale nie tylko starsi obywatele wystąpili ale i gimnazjaliści, a szczególnie filomaci porzucając szkołę i z mieniącym pióra na szablę z bezprzykładnym bohaterstwem szli walczyć dla sprawy ojczystej.

I chojniccy filomaci w owym roku nie pozostali w tyle lecz za przykładem kolegów swych — bohaterów z gimnazjum chełmińskiego opuścili ławy szkolne i stanęli tam, gdzie Ojczyzna ich wołała.

Poszczególne akty zostały oddane przez aktorów ku wielkiemu zadowoleniu publiczności; która żywo oklaskiwała udane występy poszczególnych aktorów — Wszystkie role od najgłówniejszej wypadły bez zarzutu — Franek Bonin (Rolbiecki) bohater dramatu, wbrew swoim przekonaniom politycznym w drodze jednak zostaje ranny kule i wnet umiera jako prawdziwy bohater wskutek odniesionych ran. Jako aktor R. może najlepiej oddać swoją rolę — Dzielnie sekunduje mu w grze Orłowski w roli Lipińskiego, prezesa Kółka filomackiego — Lipiński wyrusza wraz ze swymi kolegami na powstanie; spełnia urząd swój gorliwie; świecąc jako prezes swym członkom zawsze dobrym przykładem — Rzepnikowski (Fr. Wysocki) uczeń i filomata gimnazjum chełmińskiego; przybywa do Chojnic by pobudzić swoich kolegów do czynnego udziału w powstaniu — na scenie staje się Wysocki wielkim rywalem w grze dwóch wyżej wspomnianych aktorów — Muchowski (Knuth) Rogala (Gwidział) oraz młody naówczas jeszcze trzecioklasista Derdowski (Dullek) sławny poeta kaszubski oto trzej pozostali zapaleńcy którzy na wezwanie swego prezesa i kolegi z Chełma także szli pod sztandar powstania — w grze również spełnili swą rolę; szczególnie pierwszy (Knuth) imponował publiczności dowcipami i swobodą — Stämpf (Chmara) Grossman (Sawicki) oraz prof. Haub (Bakoś) są jedynymi zresztą jako Niemcy przeciwnikami zamierzeń filomackich; jako aktorzy spisali się dobrze.

Pozostała trójka filomatów Jan Bonin (Hop); Machalewski (Głowczewski) oraz Mindak (Dziarnowski) jakoś obojętni dla sprawy narodowej; ceną więcej własny niż Ojczyzny los i pozostają niezdecydowani w Chojnicach przygotowując się do matury. Na scenie i oni niezawodzą; dostrajając się w zupełności do współaktorów.

Dzielnie dotrzymywał pola swym starszym kolegom najmłodszy z wszystkich aktorów H. Grafe; który rolę pierwszoklasisty Frydrychowicza oddał z wielkim powodzeniem.

Winszujemy zatem sukcesu wszystkim aktorom a szczególnie autorowi; który został przez swą drużynę aktorską obdarzony pięknym bukietem kwiatów a zarazem życzymy mu powodzenia w dalszych jego zabiegach i pracach wśród braci harcerskiej.

Podczas przerw przygrywał kwintet orkiestry gimnazjalnej który pod batutą świetnego skrzypka p. Węsierskiego zbierał huczne oklaski za udane występy — Należy jeszcze zaznaczyć, że występ teatralny harcerzy spotkał się z konkurencją ze strony kolejarzy; którzy również odegrali sztukę teatralną u p. Januszewskiego mimo to sztuka harcerzy cieszyła się dość wielkim; jak już wspomnieliśmy poparciem ze strony publiczności — sukces więc tem wspanialszy dla p. prof. Bieszka.

Radjoamatorom pod uwagę

Tutejsze władze powiatowe w najbliższym czasie dadzą polecenie organom policyjnym przeprowadzenia kontroli aparatów radjowych — Każdy wie; że nabywca odbiornika radjowego powinien uzyskać pozwolenie a instalację stacji odbiorczej — Wobec jednak częstych uchybień się od powyższego obowiązku w szczególności na wsiach w najbliższych dniach przeprowadzi się ścisłą kontrolę a nie posiadających zezwoleń karać się będzie surowo — Wobec tego w interesie wszystkich radjoamatorów; nie posiadających zezwoleń leży by stawili wnioski do Urzędu Pocztowego o udzielenie tychże.

Zwiększenie okręgów policyjnych

Podano do Wojewódzkiej Komendy Policji Państwowej projekt zwiększenia okręgów policyjnych w naszym powiecie. Gdyby projekt powyższy został uwzględniony, co jak się dowiadujemy ma nastąpić zniesioneby zostały posterunki w Łegu; Wielu; Lipnicy; Swornogach; Ostrowitem i Zielonej Choinie.

Z Kola Podoficerów Rezerwy

W lokalu p. Jazdzewskiego odbyło się miesięczne zebranie Kola Podoficerów Rezerwy — Zebranie zagał prezes p. Madziąg — Protokół odczytał sekretarz p. Kulas który przyjęło — Jako nowych członków przyjęto pp. Jana Rogowskiego i Antoniego Zwolińskiego — Referentem prasowym wybrano p. Lubeckiego — We wolnych głosach omawiano sprawę organizacyjną, w której to sprawie zabierali głos pp. komendant powiatowy P. W. porucznik Mueller i komendant kompanii P. W. porucznik rezerwy Jagodziński z Lipieńca — Uchwalono przystąpić do ćwiczeń P. W. — Po wyczerpaniu tematu obrad prezes solwował zebranie hasłem Jedność!

Z Walnego zebrania Oddziału Z K P

Roczne walne zebranie Oddziału Zjednoczenia Kolejowców Polskich w Chojnicach w lokalu p. Jazdzewskiego zagał prezes Wysocki — Przewodniczącym walnego zebrania wybrano prezesa Okręgowego Jabłońskiego — Przewodniczący powołał jeszcze do prezydium kol. Hoppego, Stachowiaka i Glazera — Uczczono powstaniem z miejsc pamięć zmarłych w ostatnim roku członków śp. Feliksa Domachowskiego i Leona Świerczyńskiego — Zdawali sprawozdania prezes Wysocki; sekretarz Steinke i skarbnik Helta — Z sprawozdań ich wynika; że zarząd działał intensywnie dla dobra członków — przeprowadzał różne interwencje dotyczące członków tak w sprawach ogólnych jak i indywidualnych — Staraniem Zarządu Oddziału posiada swój własny lokal przy ulicy Warszawskiej nr. 2, którego uruchomienie i urządzenie spowodowało znaczne wydatki, to też skarbnik nie mógł wykazać wielkiej pozostałości w gotówce — Komisja rewizyjna potwierdziła szczerze zabiegi zarządu; dając również wyraz swemu uznaniu i stawiając wniosek o udzielenie absolutorjum ustępującemu zarządowi; które po dyskusji nad sprawozdaniami jednogłośnie uchwalono — W wyborach do nowego zarządu wybrani zostali prezes — Wysocki, wiceprezes Szmelter; oraz Steinke; Helta; Grzonka; Hoppe i Banach — Zarazem wybrano delegatów na zjazd okręgowy w osobach p. Helty, Glazera, Stachowiaka i Czapiewskiego — Przewodniczący p. Jabłoński, zdając przewodnictwo w ręce nowoobranego prezesa wygłosił referat informując zebranych o sprawach aktualnych dotyczących kolejowców — Z referatu zebrania dowiedzieli się nie tylko o sprawach niemiłych, jak wstrzymanie awansów i etatów, redukcji dni pracy w warsztatach i służbie drogowej uchwałę sejmowej dającej rządowi możność wstrzymania 15 procentowego dodatku i dążeń pewnych grup nawet do wstrzymania awansów w szczeblach ale i nieco pocieszających, jak projekt M. K. zmiany krzywdzących postanowień pragmatyki a szczególnie §§ 125 i 131 normalizacji urlopów wypoczynkowych oraz przyznania obrońcom dyscyplinarnym można śmiało do prowadzenia 12 razy w roku obrony co w razie zrealizowania usunie niejedno poczucie krzywdy wśród kolejowców — Dużo szkody czyni również rozbieżność pracowników kolejowych na szereg drobnych związków i zwiączeków dlatego Szan. prelegent wzywa członków do solidarności gdyż tylko silne związki mogą się przeciwstawić zakusom na uszczuplenie praw pracowników kolejowych — W wolnych wnioskach zabierali różni członkowie głos w sprawie redukcji dni pracy; legitymacyj i urlopów a na wniosek kol. Skwierawskiego uchwalono odpowiednią rezolucję.

Z Pomerza

Po kilku latach znalazł swoją ukochaną Starogard — Pewien amerykańnik umieścił w polskich piśmiech anons matrymonjalny, chciał bowiem pojąć za małżonkę jedynie Polkę, gdyż Polka była jego kolebką — Pewna starsza panna z miasta naszego posłała ofertę z fotografią — Jakież było jej zdziwienie; gdy po pewnym czasie doszedł ją list z Ameryki, w którym autor oświadcza się o jej rękę — W podeszłych latach kobieta, której zda wało się; że nigdy już nie zostanie kapłanką ogniska domowego miała niebawem stanąć na ślubnym kobiercu — Tymczasem pan młody przeżywał nielada sensację — Z chwilą otrzymania fotografii od

Nadszedł już czas

do odnowienia przedpłaty na miesiąc kwiecień!

wspomnianej panny rozpoczął życie nowe szczęśliwe poznał w niej bowiem dawną znajomą, którą kochał nad życie; a którą dzięki intrydze uważał za straconą. — Po kilku latach połączyły się senca które wal ka o byt i podłość ludzką rzuciły na dwa odległe krańce świata.

Skradziony tucznik w zakiszzonej kapuście

Grupa — W nocy na wtorek skradziono z chlewu biednej wdowy Haluszewskiej w Dubielnie dwa tuczniaki, które sprawcy ubili na miejscu — Haluszewska zbudziła się wprawdzie w chwili nieoczekiwanego świniobicia, lecz bała się przeszkodzić robotce — Z całym więc spokojem złodzieje zapakowali mięso w workach i ulotnili się — Ażeby zmylić ślad — tej nocy padał śnieg — złodzieje udali się drogą okrężną do domu, wstępując po drodze na podwórze sąsiada; wybieg ten nie uchronił ich jednak przed wykryciem.

Nad ranem bowiem okradzioną H. powiadomiła o wypadku policję w Jeżewie; która natychmiast udała się do Dubielna — Świeże ślady oczywiście ułatwiły wykrycie złodziei; których (niejaki Nowicki i jeszcze jeden osobnik) znalazła w łóżku — Złodzieje wypierali się kradzieży wobec czego dzielnicy bezpieczeństwa publicznego przeprowadziła ścisłą rewizję domową; która dała nadzwyczajne wyniki; jednego ubitego tuczniaka odkryła na dnie beczki; w której była zakiszona kapusta a drugiego na strychu zagrzebanego głęboko w sianie. Wobec takich argumentów dowodowych sprawcy przyznali się do kradzieży — Policjanci aresztowali złodziei i odstawili ich tego samego dnia do więzienia w Świecie.

Młodociani oszuści

Tczew — Przytrzymało w Tczewie dwóch urwisów z Gdyni, którzy w wyrefinowany sposób nabrawszy rozmaitych obywateli gdynskich na pożyczki, jakoby dla rodziców zwiali do Tczewa i tu rozpoczęli życie hulaszce — Prawie nie chce się wierzyć ażeby dzieciakom jednemu 9 letniemu St. Gr. i drugiemu 12 letniemu Józ. Ch. mogli się tak udawać wyludzać pieniądze od osób poważnych. Wprawdzie nikt nie podejrzewał aby tak młode istoty były zdolne na tak wyrefinowane oszustwa — Dostawczy listę z adresami dzieci szkolnych zaczęli odwiedzać rodziców tychże wyludżając drobne sumy pieniędzy; jakoby na zakup kostiumów teatralnych — Jeden i drugi podobno już mają niejedną kradzież na sumieniu. Ładna przyszłość obiecujących młodzieńców.

Pieniądz wydawany

na towar krajowy

powróci do Ciebie!

Związek Obrony Przemysłu Polskiego POZNAŃ ul. Rzeczypospolitej 1.

RUCH w TOWARZYSTWACH

S M P Męskie — Dziś o godzinie 8 wieczór zebranie zarządu w mieszkaniu ks. Patrona. Prezes

We wtorek dnia 17 marca zebranie plenarne o godzinie 8 wieczorem w szkole Powszechnej — Na porządku obrad: wykład p. W. Ref. Oświat. p. Twardowski — Przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd

Narodowa Organizacja Kobiet! Pierwszy wieczór robót kobiecych rozpocznie się w poniedziałek dnia 16 3 31 o godz 18-tej (8 wieczór) przy ul. Mickiewicza 20 1 piętro. Zgłoszone panie uprasza się o punkt przybycie. Zarząd

Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca Chojnice — We wtorek dnia 17 bm o godzinie 18 odbędzie się w mieszkaniu komendanta (Dworcowa 44) Rada Hufca — Obecność wszystkich drh. drużynowych konieczna. Czuwaj! Kom. Hufca

Baczność Powstańcy i Wojacy Chojnice — Zebranie nadzwyczajne Tow. Powst. i Wojaków odbędzie się w środę dnia 18 bm o godzinie 20,30 w salce p. Seydy — Wszyscy druhowie winni się stawić. Wolność! Zarząd

Klub Tennisowy w Chojnicach — We wtorek dnia 17 II odbędzie się o godz 20 w lokalu p. Węgonki (hotel Priebe) walne roczne zebranie, na które Szan. członków zaprasza. Zarząd

Bractwo Strzeleckie — Chojnice — Walne zebranie odbędzie się w czwartek dnia 19 bm o godz 7 wieczorem w Strzelnicy — Uprasza się o liczne przybycie. Zarząd

Walne zebranie członków Banku Ludowego odbędzie się w środę dnia 21 bm o godz 6 po południu w sali hotelu Engla.

Nadl. Państw. Chociński - Młyn
poczta Konarzyny, powiat Chojnice
sprzeda w drodze publicznej licytacji **w wtorek,**
dnia 24 marca br. o godz. 10-tej przed poł.
w lokalu p. Paluszkiewicza w Konarzynie
za gotówkę lub na kredyt

drewno

z wszystkich leśnictw.

Warunki sprzedaży ogłosi się przed licytacją.
Nadleśniczy Państwowy.

Państwowe Nadleśn. Kłosnowo
sprzedaje w drodze ustnego przetargu

drewno opałowe i użytkowe

dnia 20 marca 1931 r. w Swornegacicach
o godzinie 11-tej w lokalu p. Głiszczyńskiego.
dnia 25 marca 1931 r. w Chojnicach
o godzinie 10-tej w lokalu p. Jazdzewskiego.
Zapłata natychmiast

Nadleśniczy.

Oliwy do maszyn!

Wszelkie gatunki w jak największym wyborze, najprzedniejszej jakości. Do maszyn **rolniczych**, centrifug, do **traktorów, motorów** — silników, motocykli, rowerów. Do **Kompresów**, oleje podłogowe. Olej **niemroźny**, na zimę do traktorów i samochodów. **Oleje samochodowe dla wszelkich fabrykatów.**

Olej gazowy - ropa.

Odebrawszy **wagonowe** przesyłki, jestem w możności po **cenach** umiarkowanych dostarczać gatunki przednie. Smary na wozy la żółte i czarne.

Benzyna — Benzol
Bracia Hubert wł. Juljan Hubert

Drogerja
Chojnice, Pom.

Tel. 21

Gdańska 18.

Konie (do zabicia)

w dobrym stanie odżywcym kupuje się. Łaskawe zgłoszenia wielkości, ciężaru, ceny, oraz numeru telefonicznego, kierować do eksp. ogłoszeń Bruno Holtendorf, Bydgoszcz Pomorka 5. III. 14—15.

Wyciąć, wypełnić i oddać listowemu
Kwint mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski“	kwiecień 1931	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przedpłatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy,

dnia, _____ 1931 r.

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 17 marca br. o godz. 11-tej sprzedam w Chojnicach na podwórzu sped. Nowackiego ul. Dworcowa najwięcej dajacemu za gotówkę:

430 but. wina i wódek.

Licytacja odbędzie się **napewno.**

Szeleziński
komornik sądowy 55

Przetarg przymusowy

We wtorek dnia 17. III. 31 r. przed poł. sprzedam w **Ogorzelinach** przed sołectwem najwięcej dajacemu za gotówkę:

2 krowy, 1 grabie polne, 1 plug, 1 sanie, 1 warsztat stolarski, 2 tuczniaki, 1 maciorę, 1 żniwiarkę i 1 knura.

W. Kowalski
Kom: sąd. Chojnice 3427

Pies

(terrier) korzystnie na sprzedaż

J. Klamann,
Pawłowo.

Nauka Buchalteryjna

wraz stenografią, korespondencją, arytmetyką, prawo wekslowe, języka niemieckiego ewentualnie pisanie na maszynie cetr. rozpocznie się z dniem 1 kwietnia br. Prospektą oglądać można w Adm. Dz. Pom. oraz tamże uiszczą się wpisowego w wysokości 2.—zł Zgłoszenia piśmienne przyjmuje tylko do 25. marca br. b. nauczyciel Szkoły Handlowej i ter. nauczyciel Szkoły Zawodowo Kup. w Grudziądzu pod adres. Zb. Br. Pałędzki Grudziądz Mało-Groblowa 11. Biuro Buchalteryjne.

Młody bardzo czujny

pies pokojowy
na sprzedaż
Gdzie wskaże eksp. Dz. Pom.

Chłopiec do posyłek

zaraz potrzebny
Łyczkowska,
restauracja Człuchowska 7.

Dwa słoneczne pokoje

z balkonem od 1. IV br. do wynajęcia. Ewent. z urządzeniem kuchni, najchętniej dla jednej osoby.

Strzelecka 47. I. ptr.

Ogłaszajcie
w poczytnym piśmie naszym

Ekspedycja samochodami i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen

Chojnice, u. Dworcowa 7.

Tel. 6.

Tel. 6.

Skarbonka powinna znajdować się w każdym domu, gdyż jest ona ważnym i bardzo pomocnym czynnikiem dla rodziców przy wychowaniu swych dzieci. Darowanie dziecku dla jego skarbonki parę groszy sprawia mu radość i przyjemność, a zachęcone jeszcze przykładem oszczędności rodziców, pobudza je już w samej młodości do zmysłu oszczędnościowego.

Skarbonki domowe wypożyczają bezpłatnie.
Miejska Komunalna Kasa Oszczędności w Chojnicach.

Książki religijne i powieściowe

Agah Han
Bolesław
Genowefa

Dokąd idziesz Panie
O chatę

Pan Twardowski
Od kolebki do grobu

Od wsi do wsi
U stóp mistrza

Kłusownik

Na tropie zbrodniarzy

Serce Jezusa a dzieci

O dobrem wychow. dzieci

Chrześc. pomoc chorym

Z Tajemnic masonerii
W Obronie Matki Ziemi
Cudowne Praskie

Dzieciątko Jezus

Wierna Różia

O chleb Żywota

O Naślad. Jezusa Chryst.

Żywcem zamurowana

Wyklęty

Znaki Wieszca

Zdrajca Powstańców

Nowenny do Naśw. Marji

Panny i św. Tereski

Wiadom. z Konnersreuth

poleca

Księgarnia „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach.

Tow. Hodow. Droblu Chojnice

oddaje

po cenach przystępnych

jaja wylęgowe

ikoguty hodowl.

z rasowych gniazd.

Kaczki: Pekinki, Rouen -

Indyjskie

Indyki: Bronce-Virginskie

Kury: Plymoutroks, Bar-

nefeldzkie, K. ma-

zyjne, Orpington,

Leghorn, Włoskie

charzelki.

Składnica Koż. Bethke.

handel cygar,

Chojnice, ul. Gdańska.

Sprzedam

DOM

przy ul. Młyńskiej 14.

Informacje ul. Gdańska 33

Dobrze umebi.

pokój

do wynajęcia. Gdzie wska-

że eksp. Dziennika Pom.

Wykonuję wszelką

garderobe

damską

i męską

na dogodnych warunkach.

Oskar Welland,

Chojnice, Pom.

Ramy 8. II. piętro.

Poszukuje się

mieszkania

3-4 pokój. dla bez-

dzielnego małżeństwa od

l. 4 br.

Zgłośz do eksp. Dz. Pom.

Nadszedł długo oczekiwany transport
NACZYŃ GLINIANYCH znanej marki „Bunzlauer“

Mimo że towar jest znacznie lepszej jakości niż w poprzednich transportach, ceny nie podwyższono.

Proszę zwrócić mój interes i przy tej sposobności przekonać się o korzystnym kupnie,

porcelany, szkła, naczyń kuchen., lamp, nożów, widelców itd.

Ludwig Rasch

Chojnice